ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα ΠΠ

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Ενότητα 3: Γ.Σεφέρης

Δημήτρης Πολίτης
Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η.

Σκοποί ενότητας

- Αποτίμηση της θέσης του Γ.Σεφέρη στη Γενιά του '30, της σχέσης του με τους Γάλλους Συμβολιστές και το T.S.Eliot, καθώς και της συμβολής του στην εξέλιξη της Νεοελληνικής Ποίησης.
- Στενότερη επαφή με το ποιητικό του έργο και μελέτη επιμέρους ποιημάτων του.
- Εμβάθυνση στην ποιητική του Γ.Σεφέρη.

Περιεχόμενα ενότητας

- Αναλυτική εργοβιογραφική αναφορά στον Γ.Σεφέρη
- Ιδιαίτερη αναφορά στο ποιητικό του έργο του,
- Περίοδοι της ποίησής του,
- Αισθητικές επιρροές, Χαρακτηριστικά,
- Ποιητικές Συλλογές (χρονολογική και αισθητική εξέταση)-Συσχετισμός με το δοκιμιακό του έργο.

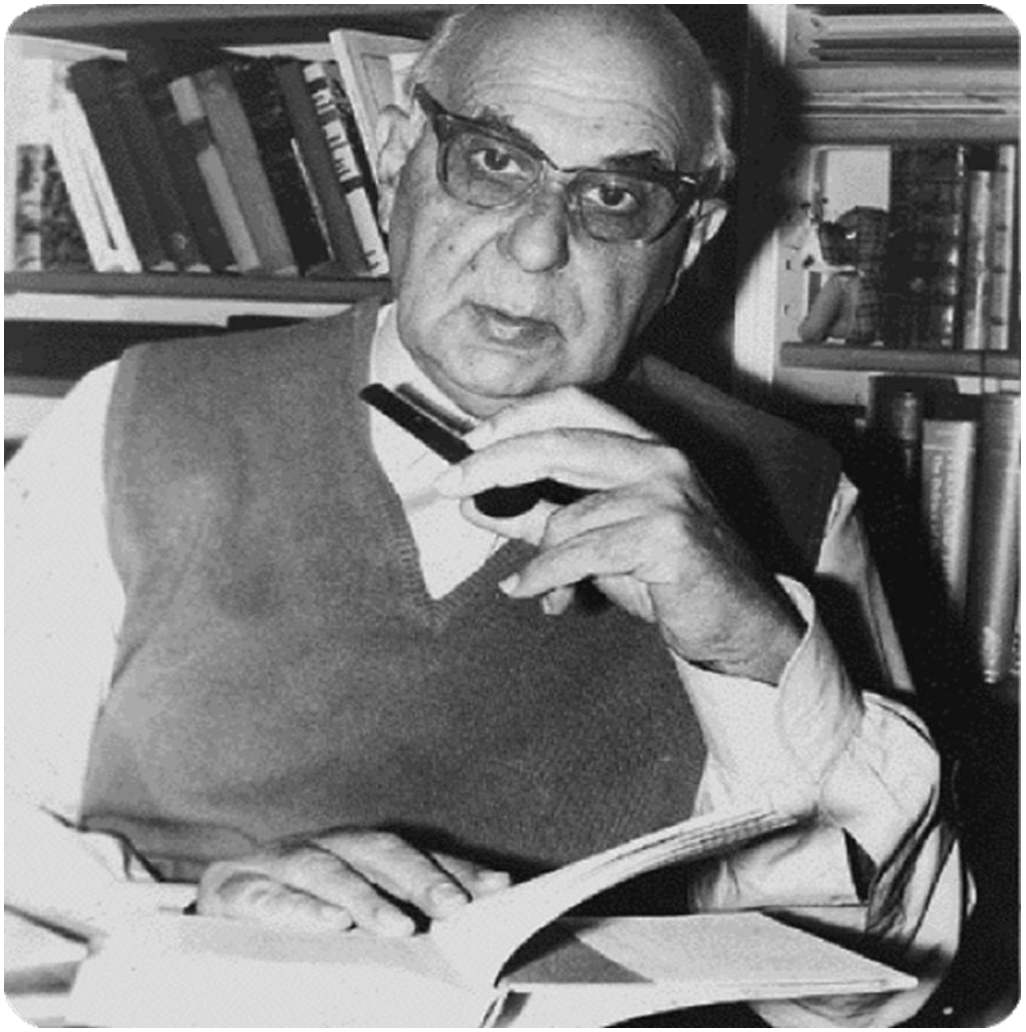

Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ (1900-1971)

Εργοβιογραφία Γ.Σεφέρη

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ
1900	(29 Φεβρουαρίου / 13 Μαρτίου): Γέννηση του Γιώργου Σεφεριάδη στη Σμύρνη, πρωτότοκου γιου του Στέλιου (ποιητή, δημοτικιστή και μεταφραστή αρχαίου δράματος, αργότερα καθηγητή Διεθνούς Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών) και της Δέσπως Σεφεριάδη. Αδέλφια του η Ιωάννα, μετέπειτα σύζυγος του Κ. Τσάτσου, και ο Άγγελος.
1910	Παρακολουθεί μια "επεισοδιακή" παράσταση του Οιδίποδα Τύραννου στη Σμύρνη, σε μετάφραση [σε ριμασμένους δεκαπεντασύλλαβους» (Δοκιμές Α)], του πατέρα του.
1914	Με την κήρυξη του πολέμου η οικογένεια Σεφεριάδη εγκαθίσταται στην Αθήνα.
1918	Εγκατάσταση της οικογένειας στο Παρίσι, όπου ο πατέρας του εργάζεται ως δικηγόρος. Εκεί ο Σεφέρης θα ανακαλύψει την ποίηση του J.Laforgue.
1919	Η οικογένεια επιστρέφει στην Αθήνα, αλλά ο Σεφέρης θα μείνει στο Παρίσι ως το 1924, για να σπουδάσει νομικά. Παράλληλα, τον απασχολεί η Λογοτεχνία.
1921	Η πρώτη δημόσια εμφάνιση: διάλεξη με θέμα «Jean Moreas» στο Σύλλογο Ελλήνων Σπουδαστών του Παρισιού.
1922	Συνεργάζεται με το ψευδώνυμο «Γιώργος Σκαλιώτης» στο παρισινό φοιτητικό π. Βωμός.
1923	Γνωρίζει τη Jacqueline Pouillolon. Γράφει μερικά ποιήματα στα γαλλικά.
1924	Πτυχιούχος Νομικής. Περνά μερικούς μήνες στο Λονδίνο. Σύνθεση του «Fog».
1925	Επιστρέφει στην Αθήνα. Αρχίζει να κρατά ημερολόγιο.
1926	Θάνατος της μητέρας του (9 Σεπτ.). Διαβάζει τα Απομνημονεύματα του Μακρυγιάννη.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ
1900	(29 Φεβρουαρίου / 13 Μαρτίου): Γέννηση του Γιώργου Σεφεριάδη στη Σμύρνη, πρωτότοκου γιου του Στέλιου (ποιητή, δημοτικιστή και μεταφραστή αρχαίου δράματος, αργότερα καθηγητή Διεθνούς Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών) και της Δέσπως Σεφεριάδη. Αδέλφια του η Ιωάννα, μετέπειτα σύζυγος του Κ. Τσάτσου, και ο Άγγελος.
1910	Παρακολουθεί μια "επεισοδιακή" παράσταση του Οιδίποδα Τύραννου στη Σμύρνη, σε μετάφραση [σε ριμασμένους δεκαπεντασύλλαβους» (Δοκιμές Α)], του πατέρα του.
1914	Με την κήρυξη του πολέμου η οικογένεια Σεφεριάδη εγκαθίσταται στην Αθήνα.
1918	Εγκατάσταση της οικογένειας στο Παρίσι, όπου ο πατέρας του εργάζεται ως δικηγόρος. Εκεί ο Σεφέρης θα ανακαλύψει την ποίηση του J.Laforgue.
1919	Η οικογένεια επιστρέφει στην Αθήνα, αλλά ο Σεφέρης θα μείνει στο Παρίσι ως το 1924, για να σπουδάσει νομικά. Παράλληλα, τον απασχολεί η Λογοτεχνία.
1921	Η πρώτη δημόσια εμφάνιση: διάλεξη με θέμα «Jean Moreas» στο Σύλλογο Ελλήνων Σπουδαστών του Παρισιού.
1922	Συνεργάζεται με το ψευδώνυμο «Γιώργος Σκαλιώτης» στο παρισινό φοιτητικό π. Βωμός.
1923	Γνωρίζει τη Jacqueline Pouillolon. Γράφει μερικά ποιήματα στα γαλλικά.
1924	Πτυχιούχος Νομικής. Περνά μερικούς μήνες στο Λονδίνο. Σύνθεση του «Fog».
1925	Επιστρέφει στην Αθήνα. Αρχίζει να κρατά ημερολόγιο.
1926	Θάνατος της μητέρας του (9 Σεπτ.). Διαβάζει τα Απομνημονεύματα του Μακρυγιάννη.

1928	Δημοσιεύει σε δύο συνέχειες στη *Νέα Εστία* μετάφραση του «Μια βραδιά με τον κ. Τεστ» του Π.Βαλερί.
1930	Το Σεπτέμβρη συνθέτει το ποίημα «Λεωφόρος Συγγρού, 1930» και το αφιερώνει στο Γιώργο Θεοτοκά.
1931	Στροφή (σε 200 αντίτυπα με έξοδα του ίδιου, ψευδώνυμο Γιώργος Σεφέρης). Η κριτική διχάζεται. Υποπρόξενος στο Λονδίνο. Γνωριμία με το έργο του Τ.Σ.Έλιοτ.
1932	*Η Στέρνα*. Συνθετικό ποίημα που ξεκίνησε να γράφει το 1931 και εκδίδει σε 50 αντίτυπα, εκτός εμπορίου.
1933	Συνεχίζει να εμβαθύνει στο έργο του Έλιοτ. Ξεκινά τη σύνθεση του *Μυθιστορήματος*.
1934	Επιστροφή στην Αθήνα από το Λονδίνο. Ο Α. Εμπειρίκος τού δείχνει πίνακες του Θεόφιλου.
1935	Δημοσιεύει επώνυμα πια τη *Στέρνα*, στο π. *Τα Νέα Γράμματα*. Κυκλοφορεί το *Μυθιστόρημα*. Τον Οκτώβριο ολοκληρώνει τη *Γυμνοπαιδία*. Ανατυπώνει τρία ποιήματα που πρωτοδημοσιεύτηκαν στο π. *Τα Νέα Γράμματα*, με το γενικό τίτλο «Σχέδια στο περιθώριο» («Λεωφόρος Συγγρού», «Σαν ένα πουλί … [= το μετέπειτα Hampstead]», «Φωτιές του Άη Γιάννη», ποιήματα που θα ενταχθούν το 1940 στη συλλογή *Τετράδιο Γυμνασμάτων*).
1936	*Γυμνοπαιδία*, π. *Νέα Γράμματα*. Έκδοση των πρώτων σεφερικών μεταφράσεων της *ποίησης* του΄Ελιοτ: *Έρημη Χώρα* στο π. *Τα Νέα Γράμματα*. Διορίζεται πρόξενος στην Κορυτσά.
1937	«Απορίες διαβάζοντας Κάλβο» στα *Νέα Γράμματα* με τον επίτιτλο «Δοκιμές». Το Δεκέμβρη επιστρέφει στην Αθήνα από την Κορυτσά, αφού δέχεται να αναλάβει τον έλεγχο του ξένου τύπου επί δικτατορίας.

1938	Αποσπάται στο Υφυπουργείο Τύπου και Τουρισμού. Επισκέπτεται την Ασίνη. «Διάλογος πάνω στην ποίηση» (πάνω στο ζήτημα της νέας ποίησης) Σεφέρη-Κ. Τσάτσου στα *Νέα Γράμματα* .
1939	Δημοσίευση ποιημάτων και μετάφραση τριών «Κάντος» του E. Pound στα *Νέα Γράμματα*. Γνωρίζει τους: A. Gide, H. Miller και L. Durrell στο σπίτι του Γ. Κατσίμπαλη στην Κηφισιά.
1940	Βιάζεται να τυπώσει και να συγκεντρώσει το μέχρι τότε ποιητικό του έργο: τις νέες συλλογές *Τετράδιο Γυμνασμάτων* και *Ημερολόγιο καταστρώματος [Α΄]* , καθώς και την πρώτη συγκεντρωτική έκδοση (του μέχρι το 1936 έργου του) με τίτλο *Ποιήματα.*
1941	Μετά τη γερμανική εισβολή, γάμος με τη Μαρώ και αναχώρηση με την ελληνική κυβέρνηση για την Αίγυπτο, με ενδιάμεσο σταθμό την Κρήτη. Από την Αίγυπτο βρίσκεται γραμματέας της ελληνικής πρεσβείας στην Πρετόρια (Νότιος Αφρική). Γράφει τα πρώτα ποιήματα που θα συμπεριλάβει αργότερα στη συλλογή *Ημερολόγιο Καταστρώματος Β΄*. Γράφει το *Χειρόγραφο Σεπτ. '41*. Αντιγράφει με το χέρι τις *Ωδές* του Α. Κάλβου και τα ποιήματα του Καβάφη.
1942	Τον Μάρτιο εκδίδεται στην Αλεξάνδρεια η *Λύρα* του Κάλβου, με πρόλογο του Σεφέρη. Τον Απρίλιο μετάθεση στο Κάιρο και τον Ιούλιο στην Ιερουσαλήμ (επίσκεψη στον Ιορδάνη και στη Νεκρά Θάλασσα).
1943	Τον απασχολεί η έκδοση ενός περιοδικού, με τίτλο «Εύνοστος», το οποίο όμως δε θα κυκλοφορήσει ποτέ. Διαλέξεις για το Μακρυγιάννη και τον Παλαμά στην Αλεξάνδρεια και στο Κάιρο. Γνωριμία με το Στρατή Τσίρκα.
1944	Εκδίδονται οι *Δοκιμές* στο Κάιρο και μια χειρόγραφη έκδοση των *Ακριτικών* του Ά.Σικελιανού με αυτόγραφο πρόλογο του Γ. Σεφέρη. Πρώτη έκδοση της συλλογής *Ημερολόγιο Καταστρώματος, Β΄* στην Αλεξάνδρεια (ιδιωτική έκδοση). Υπηρεσιακό ταξίδι στο Λονδίνο με τον Γ. Καρτάλη. Το Σεπτέμβριο ακολουθεί την κυβέρνηση στην Ιταλία, στον τελευταίο σταθμό πριν από την επιστροφή του στην Ελλάδα (Cava dei Tirreni). Στις 23 Οκτωβρίου επιστρέφει στην Αθήνα, όπου και ζει τα «Δεκεμβριανά».
1945	Διευθυντής του Πολιτικού Γραφείου του Αντιβασιλέα, Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού. (1945-1946). *Ημερολόγιο Καταστρώματος, Β΄* , έκδοση εμπορίου από τον Ίκαρο, με εξώφυλλο του Γ. Τσαρούχη.

1946	Ξεκινά συνεργασία με το π. *Αγγλοελληνική Επιθεώρηση*, μεταφράζοντας W. B. Yeats. Γνωρίζει τον Paul Elyard. Από τον Οκτώβρη παύει η απόσπασή του στο γραφείο του Δαμασκηνού και παίρνει δύο μήνες άδεια, που θα τους περάσει στη βίλα «Γαλήνη» στον Πόρο. Εκεί συνθέτει την «Κίχλη» και διάφορα δοκίμιά του.
1947	Βραβεύεται με το έπαθλο Παλαμά (εξ ημισείας με τον Ι. Μ. Παναγιωτόπουλο), γεγονός που προκαλεί αντιδράσεις. Πρώτη δημοσίευση, στο 1ο τεύχος του π. *Τετράδιο*, του ποιήματος «Τελευταίος σταθμός». Έκδοση της *Κίχλης*. Ομιλία για το Θεόφιλο στα εγκαίνια της έκθεσης έργων του. Γνωριμία με το Ζήσιμο Λορεντζάτο.
1948	Σύμβουλος πρεσβείας στην Άγκυρα. Πρώτη αυτοτελής μετάφραση ποιημάτων του στα αγγλικά: *The King of Asine and other poems*, μτφρ. B. Spencer, N. Βαλαωρίτης, L. Durrell.
1949	Ταξίδι στην Κωνσταντινούπολη και στην Προύσα. Επιστολή στον Κατσίμπαλη για την *Κίχλη*, «Ένα γράμμα για την Κίχλη», που θα δημοσιευτεί το 1950 στην *Αγγλοελληνική Επιθεώρηση*.
1950	*Ποιήματα 1924–1946*, συγκεντρωτικός τόμος από τον εκδοτικό οίκο Ίκαρος. Πεθαίνει ο αδελφός του Άγγελος. Το καλοκαίρι περιήγηση στα παράλια της Μ. Ασίας και στη Σμύρνη. Εκδρομή στα μοναστήρια της Καππαδοκίας. Ακολουθεί κι άλλο ταξίδι στην Κωνσταντινούπολη, και αργότερα πάλι στη Σμύρνη και στην Έφεσο.
1951	Μετάθεση στην πρεσβεία του Λονδίνου ως συμβούλου. Συναντήσεις με T.S. Eliot, W. H. Auden, E.M Forster, D. Thomas, Γ. Π. Σαββίδη. Πεθαίνει ο πατέρας του.
1952	Ραδιοφωνική ομιλία στο BBC για την «Ιθάκη» του Καβάφη. Γνωριμία με τον Edmund Keely. Μετάθεση στο Λίβανο. Διαπιστευμένος πρέσβης στον Λίβανο, στη Συρία, στην Ιορδανία και στο Ιράκ.
1953	Εκδίδεται το «Τρεις μέρες στα μοναστήρια της Καππαδοκίας». Πρώτο ιδιωτικό ταξίδι στην Κύπρο.
1954	Δημοσιεύεται στα *Κυπριακά Γράμματα* συνέντευξη του Σεφέρη με τον Κύπρο Χρυσάνθη. Σειρά ταξιδιών στη Μέση Ανατολή. Ξαναγράφει και ολοκληρώνει το μυθιστόρημα *Έξι νύχτες στην Ακρόπολη*. Δεύτερο ταξίδι στην Κύπρο τον Οκτώβριο.

1955	Τρίτο ταξίδι του ζεύγους Σεφέρη στην Κύπρο. Ταξίδι στη Ρόδο, όπου γνωρίζει το Ν. Κάσδαγλη. Εγκαταλείπει ανολοκλήρωτο το κυπριακής θεματικής μυθιστόρημα *Βαρνάβας Καλοστέφανος* που είχε ξεκινήσει το 1954. Κυκλοφορεί το Δεκέμβρη η συλλογή «*... Κύπρον, ού μ' εθέσπισεν ...*» (αργότερα μετονομάζεται σε *Ημερολόγιο Καταστρώματος Γ΄*).
1956	Το Φεβρουάριο τον επισκέπτεται στη Βηρυτό ο Μαραμπού (Ν. Καββαδίας). Μετάθεση στη Β΄ Πολιτική Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών (1956-57). Επιστροφή στην Αθήνα.
1957	Ταξίδι στη Νέα Υόρκη στην έδρα του ΟΗΕ. Διορίζεται πρεσβευτής στο Λονδίνο (-1962), το τελευταίο πόστο στο εξωτερικό. Θα εμπλακεί στις κρίσιμες διεργασίες για το Κυπριακό Ζήτημα και θα καταγράψει τα γεγονότα στο Πολιτικό Ημερολόγιο που κρατά.
1958	Συμμετέχει το Δεκέμβρη στο Παρίσι στην κρίσιμη συνάντηση των υπουργών εξωτερικών Ελλάδας, Τουρκίας και Αγγλίας για το Κυπριακό.
1960	Επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου του Cambridge.
1961	Βραβείο Foyle για τη μετάφραση των ποιημάτων του από το Rex Warner. Μελοποίηση τεσσάρων ποιημάτων του από το Μίκη Θεοδωράκη.
1962	Με πρωτοβουλία του Γ. Π. Σαββίδη κυκλοφορεί ο συλλογικός τόμος *Για τον Σεφέρη. Τιμητικό αφιέρωμα στα τριάντα χρόνια της Στροφής*. Οριστική επιστροφή στην Αθήνα τον Αύγουστο. Εγκατάσταση στο σπίτι της οδού Άγρας 20.
1963	Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας. Ομιλία στη Στοκχόλμη. Χλιαρή υποδοχή στην Ελλάδα. Κυκλοφορεί η μετάφραση *Φονικό στην εκκλησιά* του Έλιοτ. Συμμετέχει στην ομάδα συμβούλων του π. *Εποχές* με διευθυντή τον Ά. Τερζάκη.
1964	Επίτιμος διδάκτορας των Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης (ομιλία με θέμα «Η γλώσσα στην ποίηση μας») και Οξφόρδης. Συνταξιοδοτείται από το διπλωματικό σώμα.
1965	Επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου του Princeton. Διάλεξη με αφορμή τον θάνατο του Έλιοτ. Κυκλοφορούν οι *Αντιγραφές*, όπου συγκεντρώνονται οι μεταφράσεις του, και σε περιορισμένο αριθμό το *Άσμα Ασμάτων* σε μετάφρασή του. Συναντά τον Πάουντ στην Αθήνα. Έκτη (6η) συγκεντρωτική έκδοση των ποιημάτων του με σχέδια του Γιάννη Μόραλη.

1966	«Η συνομιλία με τον Φαβρίκιο», δοκιμή με αφορμή το θάνατο του Θεοτοκά. Κυκλοφορεί η συλλογή *Τρία κρυφά ποιήματα* και η μεταγραφή του της *Αποκάλυψης του Ιωάννη*. Επίτιμο μέλος American Academy of Arts and Sciences.
1967	21 Απριλίου σημειώνει στο ημερολόγιο: «Προκόβουμε καταπληκτικά». Αρνείται τον ετήσιο διορισμό στην έδρα της ποίησης Harvard: «Αν δεν υπάρχει ελευθερία της έκφρασης στον ίδιο σου τον τόπο, δεν υπάρχει πουθενά στον κόσμο. Η κατάσταση του αυτοεξόριστου δε με ελκύει· θέλω να μείνω με το λαό μου και να μοιραστώ τα γυρίσματα της τύχης του».
1968	Ταξίδι στην Ιταλία. Ταξίδι στις ΗΠΑ. Εταίρος του Institute of Advanced Studies στο πανεπιστήμιο του Princeton. Επιστροφή στην Ελλάδα (Δεκ.). Στις φυλακές Αβέρωφ ο Μ. Θεοδωράκης επιστρέφει στο ποίημα «Επιφάνια, 1937» (απόσπασμα μελοποίησε το 1960), και ξεκινά να το μελοποιεί ολόκληρο, μαζί με τέσσερα ποιήματα από τη συλλογή *Μυθιστόρημα*.
1969	28 Μαρτίου: Δήλωση εναντίον της δικτατορίας των συνταγματαρχών. Το καθεστώς του αφαιρεί τον τίτλο του «πρέσβη επί τιμή» και τη χρήση του διπλωματικού διαβατηρίου. Λίγο αργότερα, ύστερα από ενέργειες της Μαρώς, αποκτά κανονικό διαβατήριο και ταξιδεύει στο Παρίσι για λόγους υγείας.
1970	Δημοσιεύεται στον αντιστασιακό συλλογικό τόμο Δεκαοχτώ κείμενα (με συνεργασίες των Μαν. Αναγνωστάκη, Στρ. Τσίρκα, Αλ. Κοτζιά, Αλ. Αργυρίου κ.ά) το ποίημα «Οι γάτες τ' Αϊ-Νικόλα».
1971	7 Φεβρουαρίου γράφει την τελευταία του δοκιμή «Τα πάντα πλήρη θεών», 31 Μαρτίου το τελευταίο ποίημα «Επί Ασπαλάθων». Επιπλοκές από εγχείρηση τον οδηγούν στο θάνατο (20 Σεπτ.). Η κηδεία του (22 Σεπτ.) πήρε χαρακτήρα αντιδικτατορικής εκδήλωσης. Πηγές του χρονολογίου: -Στασινοπούλου, Μ. *Χρονολόγιο-Εργογραφία Γιώργου Σεφέρη [1900-1971]*. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2000. -Μπήτον, Ρ. *Γιώργος Σεφέρης. Περιμένοντας τον άγγελο*,. Μτφρ. Μ. Προβατά. Αθήνα: Ωκεανίδα, 2003. -Το ψηφιακό «Χρονολόγιο» του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού. **Αφιέρωμα: Γ.Σεφέρης**

Ποιητικές Συλλογές Γ.Σεφέρη

1931 ***Στροφή***. Αθήνα: τυπογραφείο της Εστίας.

1932 ***Η στέρνα***. Αθήνα: τυπογραφείο της Εστίας.

1935 ***Μυθιστόρημα***. Αθήνα: τυπογραφείο της Εστίας.

1936 ***Γυμνοπαιδία***. Αθήνα.

1940 ***Τετράδιο Γυμνασμάτων***. Αθήνα: τυπογραφείο Στέφ. Ν. Ταρουσόπουλου.
Ημερολόγιο καταστρώματος. Αθήνα: τυπογραφείο Στέφ. Ν. Ταρουσόπουλου.
Ποιήματα. Αθήνα. 1η συγκεντρωτική έκδοση ποιημάτων του Σεφέρη (*Στροφή*, *Η στέρνα*, *Μυθιστόρημα* και *Γυμνοπαιδία*).

1944 ***Ημερολόγιο καταστρώματος, Β΄***, ιδιωτική έκδοση, 75 αντίτυπα στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Δεν περιλαμβάνεται «Ο Τελευταίος Σταθμός», περιλαμβάνεται το ποίημα «Μυθολογία Β΄».

1945 ***Ημερολόγιο καταστρώματος, Β΄***. Αθήνα: Ίκαρος.

1947 ***Κίχλη***. Αθήνα: Ίκαρος.

1955 **«...Κύπρον, ου μ' έθέσπισεν...»**. Αθήνα: Ίκαρος [στην τρίτη συγκεντρωτική έκδοση των ποιημάτων του Σεφέρη, το 1962, ως ***Ημερολόγιο καταστρώματος, Γ΄***].

1966 ***Τρία κρυφά ποιήματα***. Αθήνα: Ίκαρος.

1971 **«Επί ασπαλάθων...»**

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

Ποιητικές Συλλογές Γ.Σεφέρη

Πληροφορίες για τις ποιητικές συλλογές του Γ.Σεφέρη.

Ανθολογημένες απόψεις για το έργο του Γ.Σεφέρη.

Για τις μεταφράσεις σεφερικών ποιημάτων σε άλλες γλώσσες:

«Μεταφράσεις της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σε άλλες γλώσσες»

(Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα).

Μελοποιήσεις ποιημάτων του Γ.Σεφέρη.

Μεταθανάτιες αυτοτελείς εκδόσεις

Ποιήματα

- ***Τετράδιο Γυμνασμάτων, Β΄***. Φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδης. Αθήνα: Ίκαρος, 1976.
- ***Ποιήματα με ζωγραφιές σε μικρά παιδιά***. Αθήνα: Ερμής, 1975.

Η τελευταία συγκεντρωτική έκδοση των ποιημάτων του Σεφέρη όσο ζούσε ο ποιητής πραγματοποιήθηκε το 1964, με σχέδια του Γιάννη Μόραλη (και σε ανατύπωση το 1967). Μετά το θάνατό του, το ποιητικό έργο κυκλοφορεί στην 7η οριστική συγκεντρωτική έκδοση με τίτλο ***Ποιήματα,*** από τον εκδοτικό οίκο Ίκαρος, επιμεληµένη από το Γ. Π. Σαββίδη και συμπληρωμένη με τα τελευταία ποιήματα που δημοσίευσε ο Σεφέρης κατά τη διάρκεια της δικτατορίας.

***

Ποιήματα. Αθήνα:Ίκαρος, 2014.
(Το **2014** κυκλοφόρησε, από τις εκδόσεις Ίκαρος, η **νέα συγκεντρωτική έκδοση των σεφερικών ποιημάτων**, με επιμέλεια του Δημήτρη Δασκαλόπουλου, η οποία **συσσωματώνει** για **πρώτη φορά** και το ***Τετράδιο Γυμνασμάτων, Β')***.

***

Μαθιός Πασχάλης (= Γιώργος Σεφέρης). ***Τα Εντεψίζικα***, φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Ευτυχίδης (= Γ.Π. Σαββίδης), Αθήνα: Λέσχη του Δίσκου, 1989.

Μεταθανάτιες αυτοτελείς εκδόσεις (συν.)

Μυθιστορήματα

1974 ***Έξι νύχτες στην Ακρόπολη,*** φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδης, Αθήνα: Ερμής.

2007 ***Βαρνάβας Καλοστέφανος, Τα σχεδιάσματα,*** φιλολογική επιμέλεια: Ναταλία Δεληγιαννάκη. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

Μεταφράσεις (αυτοτελείς εκδόσεις):

1936 **Θ.Σ. Έλιοτ. *Η Έρημη χώρα***. Περιέχει εισαγωγή και τις ακόλουθες μεταφράσεις: *Η Έρημη Χώρα. Οι κούφιοι άνθρωποι. Ι, Μαρίνα, Δυσκολίες πολιτευόμενου. Τρία χορικά*. [δεύτερη έκδοση βελτιωμένη από τις εκδόσεις Ίκαρος το 1949 με τον τίτλο: Θ.Σ. Έλιοτ, *Η Έρημη χώρα και άλλα ποιήματα*, εισαγωγή, σχόλια, μετάφραση Γιώργου Σεφέρη. Οριστική έκδοση το 1973 σε φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδη].

1954 **Sidney Keyes, *Η Ερημιά*,** μετάφραση Γιώργου Σεφέρη, Αθήνα.

1963 **Θ.Σ. Έλιοτ. *Φονικό στην εκκλησιά***, Αθήνα. [Οριστική έκδοση το 1974 σε φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδη].

1965 ***Άσμα Ασμάτων***, μετάφραση Γ. Σεφέρης, ξυλογραφίες-τυπογραφία Α. Τάσσος. Αθήνα. [Οριστική έκδοση το 1979 με φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδη]. ***Αντιγραφές***, Αθήνα: Ίκαρος. [Οριστική έκδοση το 1978 με φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδη]. (Μεταφράζονται: W. B. Yeats, André Gide, Paul Valéry, D. H. Lawrence, Ezra Pound, Pierre Jean Jouve, Marianne Moore, Archibald MacLeish, Paul Éluard, Henri Michaux, Cecil Day Lewis, W. H. Auden, Lawrence Durrell, Sidney Keyes, Blaise Pascal, Edward Lear, Charles Cros, Paul Claudel, Léon-Paul Fargue, Tristan Derème, Eugene J. McCarthy).

Μεταφράσεις (αυτοτελείς εκδόσεις):

1966 ***Η Αποκάλυψη του Ιωάννη,*** μεταγραφή Γιώργος Σεφέρης, Αθήνα: Ίκαρος. [Οριστική έκδοση το 1975 με φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδη].

1980 ***Μεταγραφές***, φιλολογική επιμέλεια Γιώργης Γιατρομανωλάκης. Αθήνα: Λέσχη. (Μεταφράζονται: Όμηρος, Στησίχορος, Ανακρέων, Σιμωνίδης ο Κείος, Αισχύλος, Ευριπίδης, Λουκιανός, Ζωνάς, Φίλιππος Θεσσαλονικεύς, Ηράκλειτος, Πλάτων, Μάρκος Αυρήλιος, Απουλήιος).

1974 ***Έξι νύχτες στην Ακρόπολη,*** φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδης, Αθήνα: Ερμής.

2007 ***Βαρνάβας Καλοστέφανος, Τα σχεδιάσματα,*** φιλολογική επιμέλεια: Ναταλία Δεληγιαννάκη. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

Δοκιμιακό έργο

- ***Δοκιμές, πρώτος τόμος (1936-1947),*** φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδης, Αθήνα: Ίκαρος, 1974. [Η πρώτη μορφή των *Δοκιμών*, μονότομη, εκδόθηκε το Φεβρουάριο του 1944 στο Κάιρο σε 600 αντίτυπα].

- ***Δοκιμές, δεύτερος τόμος (1948-1971)***, φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδης, Αθήνα: Ίκαρος, 1974. Περιλαμβάνει

- ***Δοκιμές, τρίτος τόμος (1932-1971). Παραλειπόμενα (1932-1971),*** φιλολογική επιμέλεια Δ. Δασκαλόπουλος. Αθήνα: Ίκαρος 1992.

Κείμενα που δεν περιλαμβάνονται στους δύο πρώτους τόμους των Δοκιμών

«[Αγωνία 932 ή Με τον τρόπο του Σ.Θ.]», «[Μέλπω Αξιώτη]», «Η *Ιερά Οδός* του Σικελιανού», «**Χειρόγραφο Σεπτ. 41**», «Pour lew voyagers du "Sea adventure", 28η Οκτωβρίου, Ένα μήνυμα των φαντάρων μας για την πατρίδα, [Δυό χρόνια σκλαβιάς- Δυό χρόνια αγώνα], Deux aspects du commerce spirituel de la France et de la Greece, "Κοινά τα φίλων" *Mathios Paskalis: His ideas about poems, [Για τον κινηματογράφο], [Υστερόγραφο στη δοκιμή **"Κ.Π.Καβάφης, Θ.Σ.Έλιοτ παράλληλοι**"], Lieut.-Colonel F.G.Macaskie: Friend of Greece, Η ποίηση στον κινηματογράφο, Η Ιθάκη του Καβάφη, [Και όμως η ποίηση είναι χρήσιμη…], Quelques points de la tradition greque moderne, Προσφορά φιλίας, [Γιατί είναι ασήμαντη η σημερινή Ελλάδα], [Τα "ζωγραφικά σχόλια" του Μόραλη], [Επιδρομή στους κοινούς τόπους] Η ωραία Ελένη, [Για τον Δημήτρη Μητρόπουλο], [Διάλεξη στην Κρήτη], **Οι ώρες της "Κυρίας Έρσης"**, "Σήμα" του Άγελου Σεφεριάδη, **Χειρόγραφο Οκτ.68**, [Δήλωση], Η κιβωτός του Νώε, Β: Μιά πρόταση για τη νεοελληνική γλώσσα, **Η σκοτεινότητα της κριτικής, Α΄, Η σκοτεινότητα της κριτικής, Β΄**, [Μια απάντηση], [Τελευταία απάντηση], "Ελληνική περιοχή 1930-1946", [Ελληνική και Ευρωπαική παιδεία], [Τα κείμενα του Μακρυγιάννη].

Αλληλογραφία

•***Γιώργος Θεοτοκάς - Γιώργος Σεφέρης, Αλληλογραφία (1930-1966)***, φιλολογική επιμέλεια Γ.Π. Σαββίδης. Αθήνα: Ερμής 1975.

•***Αδαμάντιος Διαμαντής - Γιώργος Σεφέρης, Αλληλογραφία, 1953-1971***, φιλολογική επιμέλεια Μιχάλης Πιερής. Αθήνα: Στιγμή 1985.

•***Γιώργος Σεφέρης - Αντρέας Καραντώνης, Αλληλογραφία. 1931-1960***, φιλολογική επιμέλεια Φώτης Δημητρακόπουλος. Αθήνα: Καστανιώτης 1988.

•***Σεφέρης και Μαρώ, Αλληλογραφία Α' (1936-1940)***, φιλολογική επιμέλεια Μ.Ζ. Κοπιδάκης. Ηράκλειο: Βικελαία βιβλιοθήκη 1989.

•***Γράμματα Σεφέρη - Λορεντζάτου***, επιμέλεια Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος. Αθήνα: Δόμος 1990.

•***Γιώργος Σεφέρης - Τίμος Μαλάνος. Αλληλογραφία (1935-1963)***, φιλολογική επιμέλεια Δημήτρης Δασκαλόπουλος. Αθήνα: Ολκός 1990.

•***«Κυπριακές» επιστολές του Σεφέρη (1954-1962). Από την αλληλογραφία του με τον Γ.Π. Σαββίδη***, φιλολογική επιμέλεια Κατερίνα Κωστίου. Λευκωσία: Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου 1991.

•***Γιώργος Σεφέρης - Edmund Keeley. Αλληλογραφία. 1951-1971***, εισαγωγή-σημειώσεις Edmund Keeley, μτφρ. Αλόη Σιδέρη. Αθήνα: Άγρα 1998.

Αλληλογραφία (συν.)

•***Γιώργος Σεφέρης - Γιώργος Αποστολίδης. Αλληλογραφία, 1931-1945***, φιλολογική επιμέλεια Βασιλική Κοντογιάννη. Αθήνα: Ίκαρος 2002.

•***Μαρώ και Γιώργος Σεφέρης. Αλληλογραφία Β΄ (1944-1959)***, φιλολογική επιμέλεια Μαρία Στασινόπουλου. Αθήνα: Ίκαρος 2005.

•***Νάνος Βαλαωρίτης - Γιώργος Σεφέρης αλληλογραφία 1945-1968 και τριάντα τέσσερις επιστολές του Ν. Βαλαωρίτη στον Γ. Κ. Κατσίμπαλη 1947-1950***. Αθήνα: Ύψιλον 2004.

•***Αλληλογραφία Γιώργου και Μαρώς Σεφέρη - Νάνη Παναγιωτόπουλου 1938-1963***, επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης. Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2006.

•***«Αγαπητέ μου Γιώργο», αλληλογραφία (1924-1970). Γ. Κ. Κατσίμπαλης, Γιώργος Σεφέρης***, επιμέλεια: Δημήτρης Δασκαλόπουλος. Αθήνα: Ίκαρος 2009.

•***Thaniel, George 1994.Seferis and Friends,***επιμέλεια Ed Phinney. Stratford, Ontario: Mercury Press.

•***«Δεκαέξι γράμματα του Δ.Νικολαρεΐζη στον Γ.Σεφέρη»,*** επιμ. Δ. Καρανίκα, Χ. Λ. Καράογλου.

Φωτογραφικό έργο

- ***Κύπρος. Μνήμη και αγάπη. Με το φακό του Γιώργου Σεφέρη***, πρόλογος - σχεδιασμός - επιμέλεια Ε. Χ. Κάσδαγλης. Λευκωσία, 1990.

- ***Οι φωτογραφίες του Γιώργου Σεφέρη***. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2000.

Συνεντεύξεις

•**Keely, Edmund 1982. *Συζήτηση με τον Γιώργο Σεφέρη***, μτφρ. Λ. Κάσδαγλη. Αθήνα: Άγρα, 1982.

•***Γιώργος Σεφέρης - Αν Φιλίπ. Συνομιλία***, μτφρ. Ν. Μπακουνάκης. Αθήνα: Καστανιώτης 1991.

Ημερολόγια

- ***Μέρες Α΄. 16 Φεβρουαρίου 1925 - 17 Αυγούστου 1931***, φιλολογική επιμέλεια Ε.Χ. Κάσδαγλης. Αθήνα: Ίκαρος 1975.
- ***Μέρες Β΄. 24 Αυγούστου 1931 - 12 Φεβρουαρίου 1934,*** φιλολογική επιμέλεια Δ.Ν. Μαρωνίτης. Αθήνα: Ίκαρος 1975.
- ***Μέρες Γ΄, 16 Απρίλη 1934 - 14 Δεκεμβρίου 1940***. Αθήνα: Ίκαρος 1977
- ***Μέρες Δ΄***. ***1 Γενάρη 1941-31 Δεκέμβρη 1944***. Αθήνα: Ίκαρος 1977.
- ***Μέρες Ε'. 1 Γενάρη 1945 - 19 Απρίλη 1951***, φιλολογική επιμέλεια Ε.Χ. Κάσδαγλης. Αθήνα: Ίκαρος 1977 .
- ***Μέρες ΣΤ΄, 20 Απρίλη 1951 - 4 Αυγούστου 1956***, φιλολογική επιμέλεια Παναγιώτης Μέρμηγκας. Αθήνα: Ίκαρος 1986.
- ***Μέρες Ζ΄. 1 Οκτώβρη 1956 - 27 Δεκεμβρίου 1960,*** επιμέλεια Θεανώ Ν. Μιχαηλίδου. Αθήνα: Ίκαρος 1990.
- ***Χειρόγραφο Σεπ. '41***. επιμέλεια Αλέξανδρος Ξύδης. Αθήνα: Ίκαρος 1972.
- ***Χειρόγραφο Σεπ. '68,*** εισαγωγή-σημειώσεις Παύλος Ζάννας. Αθήνα: Διάττων 1986.
- ***Το βυσσινί τετράδιο. Ανεμολόγιο - λέξεις - βότανα και ορθογραφικά,*** επιμέλεια Φώτης Δημητρακόπουλος. Αθήνα: Καστανιώτης 1987.

Πολιτικά Ημερολόγια

- ***Πολιτικό ημερολόγιο Α΄, 25 Νοέμβρη 1935 - 13 Οκτωβρίου 1944***, επιμέλεια Αλέξανδρος Ξύδης, Αθήνα: Ίκαρος 1979.

- ***Πολιτικό ημερολόγιο Β΄, 1945-1947, 1949. 1952***, επιμέλεια Αλέξανδρος Ξύδης, Αθήνα: Ίκαρος 1985

Αισθητικές επιδράσεις στην ποίηση του Γ.Σεφέρη

- **Γαλλική ποίηση** («καθαρή ποίηση»-Π.Βαλερί: μουσική υποβλητικότητα του στίχου, την καλλιέπεια, αναγωγή του συμβολισμού σε αυτοσκοπό) — [αυστηρή στιχουργία, λείανση του στίχου, ακριβολεξία, εμφανής ποιητικός τόνος, πλούσια ομοιοκαταληξία στα πρώτα του ποιητικά δημιουργήματα (*Στροφή*- «Ερωτικός λόγος», *Στέρνα*)].

- **Ποίηση Τ.Σ.Έλιοτ** (στεγνή, αντιλυρική, εικονοκλαστική στη στιχουργική της) — [εμφανέστερη η επίδραση αυτή στις κατοπινές ποιητικές του συλλογές (*Μυθιστόρημα*, κ.ε.)].

***

Η σύζευξη αυτών των δύο βασικών επιδράσεων θα τον οδηγήσει στην υιοθέτηση ενός προσωπικού τρόπου/ύφους γραφής που κινείται μεταξύ της στιχουργικής ρυθμικότητας/καλλιέπειας-ακριβολεξίας των Γάλλων συμβολιστών και του συγκρατημένου συναισθήματος της νέας αγγλικής ποίησης (Τ.Σ.Έλιοτ), δηλαδή του μη εκχυδαϊσμού της συναισθηματικής έκφρασης.

***

Διαδικτυακές πηγές για τον Γ.Σεφέρη.

Περίοδοι/Φάσεις της ποίησης του Γ.Σεφέρη

Α΄: 1917-1934
Β΄: 1935-1939
Γ΄: 1940-1960
Δ΄: 1961-1971

Επιλογή από το ποιητικό έργο του Γ.Σεφέρη

ΣΤΡΟΦΗ (1931)

Στροφή
Άρνηση
Το ύφος μιας μέρας
Ερωτικός Λόγος

Η ΣΤΕΡΝΑ (1932)

Η στέρνα

Ο Γιώργος Σεφέρης διαβάζει το ποίημά του "Η Στέρνα"

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ (1935)

Ο Γιώργος Σεφέρης διαβάζει το ποίημά του «Μυθιστόρημα Γ'»

Α΄
Β΄
Γ΄
Δ΄. Αργοναύτες
ΙΒ΄. Μποτίλια στο πέλαγο
Κ΄. [Ανδρομέδα]
ΚΑ΄
ΚΒ΄
ΚΓ΄
ΚΔ΄

ΓΥΜΝΟΠΑΙΔΙΑ (1936)

Α΄ Σαντορίνη

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ (1940)

Πάνω σ΄έναν ξένο στίχο
Με τον τρόπο του Γ.Σ.
Φωτιές του αϊ-Γιάννη
Επιφάνια, 1937

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ, Α΄ (1940)

Η τελευταία μέρα
Ο βασιλιάς της Ασίνης

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ, Β΄ (1944)

Μέρες τ' Απρίλη '43
Τελευταίος σταθμός

Ο Γιώργος Σεφέρης διαβάζει το ποίημά του «**Τελευταίος σταθμός**»

ΚΙΧΛΗ (1947)

Α' ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ
Β' Ο ΗΔΟΝΙΚΟΣ ΕΛΠΗΝΩΡ
Γ' ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΤΗΣ «ΚΙΧΛΗΣ» - ΤΟ ΦΩΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ, Γ΄ (1955)

Αγιάναπα, Α΄
Σαλαμίνα της Κύπρος
Έγκωμη

ΤΡΙΑ ΚΡΥΦΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ (1966)

ΠΑΝΩ ΣΕ ΜΙΑ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΑΧΤΙΝΑ Δ΄
ΕΠΙ ΣΚΗΝΗΣ Α΄ Δ΄
ΘΕΡΙΝΟ ΗΛΙΟΣΤΑΣΙ Θ΄

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ, Β΄ (1976)-2014

[Α΄. Από τις «Μέρες του 1945 – 1951»]
Απρίλης

[Β΄. ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ (1968 – 1971)]
«Επί ασπαλάθων…»

[Γ΄. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ (1931 – 1971;)]
[Προμετωπίδα σε μια αντιγραφή των «Ωδών»]

[Δ΄. ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΗΜΑΤΑ (1941 – 1942)]
Επιδρομή

«Σκαρφαλώνοντας λέξεις,

όπως μιαν ανεμόσκαλα…»

Τετράδιο Γυμνασμάτων, Β΄

«ΕΠΙ ΑΣΠΑΛΑΘΩΝ...» (1971)

Εἶναι τὸ τελευταῖο ποίημα τοῦ Σεφέρη καὶ δημοσιεύτηκε στὸ Βῆμα (23. 9. 71) τρεῖς μέρες μετὰ τὸ θάνατό του στὴν περίοδο τῆς δικτατορίας. Τὸ ποίημα βασίζεται σὲ μία περικοπὴ τοῦ Πλάτωνα (Πολιτεία 614 κ. ἑ.) ποὺ ἀναφέρεται στὴ μεταθανάτια τιμωρία τῶν ἀδίκων καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Ἀρδιαίου. Ὁ Ἀρδιαῖος, τύραννος σὲ μία πόλη, εἶχε σκοτώσει τὸν πατέρα του καὶ τὸν μεγαλύτερό του ἀδερφό του. Γι᾽ αὐτὸ καὶ ἡ τιμωρία του, καθὼς καὶ τῶν ἄλλων τυράννων, στὸν ἄλλο κόσμο στάθηκε φοβερή. Ὅταν ἐξέτισαν τὴν καθιερωμένη ποινὴ ποὺ ἐπιβαλλόταν στοὺς ἀδίκους καὶ ἑτοιμαζόταν νὰ βγοῦν στὸ φῶς, τὸ στόμιο δὲν τοὺς δεχόταν ἀλλὰ ἔβγαζε ἕνα μουγκρητό. «Τὴν ἴδια ὥρα ἄντρες ἄγριοι καὶ ὅλο φωτιὰ ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ καὶ ἤξεραν τί σημαίνει αὐτὸ τὸ μουγκρητό, τὸν Ἀρδιαῖο καὶ μερικοὺς ἄλλους ἀφοῦ τοὺς ἔδεσαν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια καὶ τὸ κεφάλι, ἀφοῦ τοὺς ἔριξαν κάτω καὶ τοὺς ἔγδαραν, ἄρχισαν νὰ τοὺς σέρνουν ἔξω ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ νὰ τοὺς ξεσκίζουν ἐπάνω στ᾽ ἀσπαλάθια καὶ σὲ ὅλους ὅσοι περνοῦσαν ἀπὸ ἐκεῖ ἐξηγοῦσαν τὶς αἰτίες ποὺ τὰ παθαίνουν αὐτὰ καὶ ἔλεγαν πὼς τοὺς πηγαίνουν νὰ τοὺς ρίξουν στὰ Τάρταρα». (Πλ. Πολιτεία 616).

Ποιήματα με ζωγραφιές σε μικρά παιδιά (1975)

[Ήτανε μια κοπέλα στο Πεκίνο…]

[Ήτανε μια γριά από τη Λιβύη…]

[Ήτανε μια μικρή στη Βραζιλία…]

[Ήτανε μια Κυρία στο Κόγκο…]

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Ψηφιακές πηγές

Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα, Νεοελληνική Λογοτεχνία - Κέντρο Ελληνικής γλώσσας

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου της διδάσκουσας.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημήτρης Πολίτης 2015.
«Νεοελληνική Λογοτεχνία. Γ.Σεφέρης». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: https://eclass.upatras.gr/courses/PN1518

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση, Όχι παράγωγα έργα, Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λπ., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.